

Kaare p Johannesen
Blegdamsvej 68
2100 Kbh Ø
cpitsme@gmail.com
2662 2675

27-05-2014

til:
Socialudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 Kbh K

Jeg har tidligere sendt min henvendelse af 27-02-2014 til Socialudvalget om Socialstyrelsens hjemmesides lidet hensigtsmæssige afvisning af tanken om at give skoleelever som skolernes undervisning i boglige discipliner ikke kan nå, adgang til at bruge den nordamerikanske skolepsykolog Helen Irlens farvede læsefolier i kopi til Socialudvalget, som var så venligt at gøre dens ordlyd offentligt tilgængelig på Folketingets hjemmeside.

Dateret 20. maj 2014 har jeg modtaget et svarbrev med følgende ordlyd, som jeg her gengiver:

”Kære Kaare P. Johannesen

Tak for din henvendelse, som Ministeren for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold modtog den 28. februar 2014, om Socialstyrelsens stillingtagen til farvede læsefolier.

Ministeren vil først og fremmest gerne undskylde det sene svar på din henvendelse, som ministeren har bedt Kontor for Handicap om at besvare.

I din henvendelse beskriver du, hvordan den nordamerikanske psykolog Helen Irlens farvede læsefolier efter din erfaring udgør et godt hjælpemiddel for børn og unge med læsevanskeligheder. I den forbindelse retter du kritik mod Socialstyrelsens artikel ”Farverige idéer om

læsevanskeligheder”, som findes på Socialstyrelsens hjemmeside, og hvoraf det fremgår, at farvede folier og filtre ikke kan anbefales som behandlingsmetode over for læsevanskeligheder uden tilstrækkelig videnskabelig evidens. Endelig stiller du dig kritisk over for at betegne folierne som behandlingsmetode frem for hjælpemiddel.

Det afgørende for ministeriet er, om der er dokumentation for, at farvefolierne gør en forskel for børn og unge med læsevanskeligheder. Ministeren følger Socialstyrelsens anbefalinger på området, da styrelsen besidder den faglige ekspertise til at vurdere dette.

Vi har været i kontakt med Socialstyrelsen omkring din henvendelse. Hvis du har yderligere spørgsmål omkring brug af farvefolier kan du rette henvendelse til Socialstyrelsens afdeling for Kommunikationshandicap, sjældne diagnoser og specialundervisning.

Med venlig hilsen

Lotte Farcinsen
Kontor for Hancicap”

Af hensyn til de børn og unge, som Socialstyrelsens politik rammer, har jeg endnu en gang henvendt mig til ministeriet med vedlagte skrivelse.

Meget venlig hilsen,

Kaare p Johannesen

Blegdamsvej 68

2100 Kbh Ø

cpitsme@gmail.com

2662 2675

27-05-2014

Minister for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold

Manu Sareen

Ministeriet

Hølmens Kanal 22

1060 Kbh K

Fornyset henvendelse angående Socialstyrelsens hjemmesides afstandtagen fra anvendelsen af Helen Irlens farvede læsefolier:

Kære minister Manu Sareen

28. februar 2014 modtog du i din egenskab af minister en henvendelse fra mig. Henvendelsen tog sit udgangspunkt i Socialstyrelsens hjemmesides bastante afvisning af tanken om at anvende den nordamerikanske psykolog Helen Irlens ti forskelligfarvede læsefolier som læsehjælp til brug for fx ordblinde skoleelever. Folierne er udgivet herhjemme af forlaget Adlandia, som jeg i øvrigt ikke plejer forretningsmæssige forbindelser med.

På Ordblindeklinikken i Hellerup hvor jeg arbejder, kommer forældre af egen drift med børn og unge som hører til de angiveligt mellem sytten og atten procent af skoleelever, som ikke er i stand til at udvikle brugbare boglige færdigheder i løbet af deres skoletid.

En af de fysiologiske tests som jeg rutinemæssigt udsætter denne gruppe af skoleelever for, er at fastslå om ét eller flere af Helen Irlens forskelligfarvede folier umiddelbart ses at gøre det nemmere for den enkelte at synsopfatte skreven tekst. Testen tager et par minutter at udføre og den giver meget sikre resultater. Enten er der ingen af folierne der gør en positiv forskel, eller også viser

det sig at ét eller flere af dem giver en mere – til tider meget mere – brugbar synsopfattelse af skreven tekst. Som jeg skrev i min første henvendelse, er der syv af ti der føler sig så velhjulpne af et af folierne at jeg skønner det umagen værd at råde forældrene til på egen hånd at anskaffe den relevante farvenuance til deres barn. Syv af ti vil sige, at omkring tolv af hundrede skoleelever vil føle sig hjulpet.

Farvefoliets virkning på synsopfattelsen kan være større eller mindre, men at folierne virker efter hensigten kan kun bestrides ved rent skolastisk metode hvor tvivleren tænker sig til hvilken virkning et farvet folie lagt over skreven tekst kan have, i stedet for i samarbejde med den mangelfuldt læsende at afprøve deres virkning i klinisk praksis.

Socialstyrelsen har anvendt en rent skolastisk betragtning på sin hjemmeside. Dermed søger styrelsen bevidst at afskære halvfjerds procent af den gruppe af elever som skolens undervisning i boglige færdigheder vanskeligt eller slet ikke kan nå, fra at få deres synsopfattelse hensigtsmæssigt korrigeret. En midlertidig korrektion som ikke adskiller sig meget fra virkningen af individuelt tilpassede læsebriller. Læsebriller korrigerer også midlertidigt for mangelfuld synsopfattelse af skreven tekst. Jeg tvivler på at nogen ved sin forstands fulde brug ville kalde midlertidig anvendelse af læsebriller for en behandling, ligesom jeg heller ikke forstår at Socialstyrelsen begrundet sin afvisning af Helen Irlens folier med at de behandler. Det gør de aldeles ikke.

Jeg ønsker at Socialstyrelsen fremkommer med en udtømmende forklaring på hvorfor den rubricerer anvendelsen af folierne som en behandling.

Jeg har modtaget et svarbrev dateret 20. maj 2014 på min første henvendelse. Det er underskrevet af Lotte Farcinsen, Kontor for Handicap. Hun har ikke helt formået at gengive mit navn, men jeg tager for givet, at brevet er til mig.

Lotte Farcinsen refererer noget af min henvendelse, og så skriver hun:

”Det afgørende for ministeriet er, om der er dokumentation for, at farvefolierne gør en forskel for børn og unge med

læsevanskeligheder.”

Jeg mener ikke, det kan være afgørende for dit ministerium at der foreligger dokumentation for virkningen af et hjælpemiddel. Det kan være afgørende for Socialstyrelsen, men dit ministerium må lægge hovedvægten på om den enkelte elev med læsevanskeligheder føler sig hjulpet.

I øvrigt er det interessant at se Socialstyrelsen forlange videnskabelig dokumentation i dette særlige tilfælde. Den 5. april 2006 ansøgte fjorten ledende skandinaviske forskere og undervisere Undervisningsministeriet i Danmark om elleve millioner og to tusinde kroner til udvikling af videncenter for læsning. I ansøgningen afgav de en bindende erklæring om egen ekspertise. De skrev:

”Dansk uddannelse og rådgivning om læsning bygger på en særdeles spinkel forskningsforankring, og den svage evidensbaseret af læseundervisningen er overordentlig følsom og sårbar over for modebølger og enkeltstående resultater.”

I jævnt sprog: De erklærer at de intet ved om hvad læsning er, og at der ikke foreligger dokumentation for at læseundervisning fører til noget som helst.

Jeg vil umiddelbart antage at Socialstyrelsen anvender én eller flere af de fjorten medunderskrivende forskere som konsulenter.

I en anden artikel på Socialstyrelsens hjemmeside går den højt ansete læseunderviser Birgit Dilling Jandorf ind for at der gøres en Tidlig Indsats mod læsehandicap. Her kræver Socialstyrelsen – i modstrid med sine erklærede principper – ikke videnskabelig dokumentation for at en tidlig indsats gavner. En sådan dokumentation findes heller ikke. Den jævne stigning i antallet af skoleelever som undervisning i boglige færdigheder ikke kan nå, tyder i øvrigt i nogen grad på at Tidlig Indsats skader udviklingen af læsefærdighed.

Der er ikke noget forhold imellem at Socialstyrelsens hjemmeside kræver videnskabelig dokumentation for virkningen af farvede folier, men samtidig ser bort fra videnskabelig dokumentation for virkningen af

læseundervisning.

Skal vi mindes parabelen fra Det ny Testamente om splinten i din brors øje og bjælken i dit eget?

Bed venligst Socialstyrelsen om at fremkomme med en troværdig forklaring på at den kræver dokumentation for virkningen af banale læsefolier, men ikke for virkningen af læseundervisning og af Tidlig Indsats. Og lad mig så – lige så venligt – vide hvad styrelsen svarer.

Det er tydeligt at Socialstyrelsen anser noget så i sig selv uskyldigt som farvede læsefolier for at være en farlig faglig udfordring som den er nødt til at værges sig imod. Når der skal så lidt til at true den, er det en følge af at den faglige ballast som Socialstyrelsens konsulenter besidder, ikke er nævneværdig.

At gå i rette med menneskers motiver er altid betænkeligt. Men jeg vil forklare hvad jeg mener, ligger til grund for styrelsens ubøjelige fundamentalisme hvad de farvede læsefolier angår:

Ordet Ordblindhed betyder Manglende (eller mangelfuld) evne til at synsopfatte skreven tekst. Ordet Dysleksi betyder det samme, blot på latin. Skulle ordet tages for sit bogstavelige pålydende, vil læseundervisning af ordblinde være kontraindikeret, fordi læseundervisning altid forudsætter brugbar synsopfattelse af skrevne tekster.

Seminarierne og universiteterne uddanner traditionelt specialundervisere i læsning. Derfor må de af fagpolitiske grunde og uden hensyn til hvordan det i virkeligheden forholder sig, tage afstand fra at Ordblindhed har med ordblindhed at gøre. Skulle Ordblindhed nemlig være ordblindhed må hele forestillingen om værdien af læseundervisning tænkes så radikalt om, at de uddannelser som universiteter og seminarier giver og har givet generationer af læseundervisere, kan vise sig at være irrelevante i forhold til fx ordblindes læseproblemer. For universiteter og seminarier er selve denne tanke nødt til at have status af at være utænkelig.

Hen over alle disse ømme tær kommer nu Helen Irlen tromlende med sine farvede folier hvis praktiske anvendelse uden al tvivl demonstrerer at ordblindes synsopfattelse af skrift er forstyrret. Et grundlæggende faktum som er

uforeneligt med alle former for speciel læselæreruddannelse. Her har institutionerne ikke råd til at slå ud med armene og sige: "Prøv dog folierne og se om de virker". Hvis de nemlig virker, vil det få en omfattende betydning for den måde, forsorgen for skolernes ikke-læsere gribes an på. Når Socialstyrelsens læsepædagogiske konsulenter bruger styrelsens hjemmeside til et energisk, men fejlagtigt motiveret angreb på anvendelsen af folierne, er det selvfølgelig ikke fordi de ikke har nogen virkning. Angrebet skyldes tværtimod at deres virkning er overbevisende god. Havde folierne været virkningsløse, ville Socialstyrelsen have betragtet anvendelsen af dem med anderledes sindsro og havde ikke haft behov for hverken at nævne dem eller at angribe brugen af dem på sin hjemmeside.

Ministeriet skriver videre i sit svar til mig:

"Ministeriet følger Socialstyrelsens anbefalinger på området, da styrelsen besidder den faglige ekspertise til at vurdere dette."

Manu Sareen – det er en interessant sætning. Socialstyrelsen har givet haft min henvendelse til gennemsyn og til udtalelse.

Fundamentet i min henvendelse er at gøre opmærksom på at Socialstyrelsen har misbrugt almen tillid ved at betegne et banalt hjælpemiddel som en behandling, for derefter at nedgøre den på Socialstyrelsens egne selvskabte forudsætninger.

Ved en bare nogenlunde seriøs ministeriel sagsbehandling skulle styrelsen have redegjort for hvilke overvejelser der har fået dens konsulenter til at kalde de farvede folier for en Behandling.

Ved en bare nogenlunde seriøs sagsbehandling ville dit ministerium ikke have overladt det til Socialstyrelsen selv reelt at besvare den klage og de spørgsmål der ligger i min tidligere henvendelse til dig. Den arrogante usagte bedreviden som svarbrevet af 20. maj udtrykker, er over grænsen for det tilladelige når det er overgreb mod værgeløse mindreårige, det drejer sig om.

For det er det, det drejer sig om.

Dit ministerium må råde over kompetente mennesker der kan forstå hvad de har med at gøre, og som kan sagsbehandle derefter.

Så kommer vi til styrelsens af dit ministerium så højt værdsatte ekspertise:

Socialstyrelsens faglige konsulenters relevante ekspertise på læseområdet omfatter ikke meget andet end nogle kundskaber om bogstaver og bogstavlyd. Dertil kan de skelne mellem konsonanter og vokaler, og de har lært sig en mængde dansk grammatik uden ad. Mere indeholder deres relevante ekspertise ikke. Eftersom læseforskningen ikke er kommet af stedet, har de ikke sikre begreber om hvad Læsning egentlig er. Deres opfattelse af Ordblindhed relaterer sig til boglige færdigheder. Derfor står begrebet Ordblindhed for dem som en uforståelig tåge.

Ved henvendelse til Undervisningsministeriet erfarede jeg at der endnu ikke er forsket i effekten af forskellige former for læselys. Det vil sige at Videnskaben om Læsning end ikke har forsøgt at betrede de indledende stadier i læseforskning. Så tror pokker at de ingen vegne er kommet.

Alt i alt er Socialstyrelsens faglige konsulenters ekspertise så som så. Deres forudsætninger for at rådgive om foranstaltninger der kan nedbringe antallet af skoleelever som undervisning i boglige færdigheder ikke kan nå, er ubehjælpomme og leder til misvisende og lidet gavnende foranstaltninger. De ejer heller ikke indsigt i de fysiologiske forudsætninger for udviklingen af boglige færdigheder.

Konsulenterne kan dårligt være uvidende om deres egne videnskabelige forudsætninger, når det drejer sig om begrebet læsning og om virkningen af læseundervisning. Når de kræver videnskabelig dokumentation for foliernes virkning, må det følgelig ske på grundlag af en intern viden om at sådan dokumentation aldrig vil kunne indhentes i en form hvor den kan indpasses i deres egen videnskabelige forståelses rammer. Kravet fremsættes altså i ond tro og i ond hensigt. Den onde hensigt er direkte rettet mod skolernes grupper af bogligt nødlidende børn og unge.

Jeg beklager, jeg er nødt til at tage bladet fra munden. Jeg beskriver den virkelighed jeg oplever og som jeg er dybt

betænkelig ved at være vidne til. Jeg prøver – så godt jeg kan – at gribe ind.

Denne sag om Socialstyrelsens og dermed dit ministeriums modstand mod at bogligt handicappede skoleelever kan anvende Helen Irlens farvede læsefolier, er symptomatisk for hvad bogligt handicappede skoleelever kan blive udsat for af ulykkelige dispositioner fra offentlige myndigheders side. Det kræves af eleverne at de skal udvikle læsefærdighed, samtidig med at de afskæres fra adgang til hjælpemidler som i mange tilfælde ville gøre udvikling af læsefærdighed mulig.

Socialstyrelsens og dermed dit ministeriums afvisning af brugen af de farvede folier, og den forulempelse af bogligt ellers u-udviklelige skoleelevers liv og uddannelsesmuligheder som afvisningen forårsager, er for alvorlig en sag til at min henvendelse bør affærdiges med de arrogant henkastede linjer i dit ministeriums brev til mig af 20. maj 2014. Giv mig et gennearbejdet og troværdigt svar. Du kan også vælge at give mig foretræde. Gerne i selskab med én eller flere af Socialstyrelsens konsulenter.

Jeg vedlægger i øvrigt en indbydelse. Ordblindeklinikken i Hellerup afholder intro-aftener. Næste gang onsdag 4. juni klokken 19. Det er Hellerupvej 39.

Meget venlig hilsen,